

MASARYKOVA UNIVERZITA

Informační politika

25. 9. 2015, KISK FF MU
Pavla Kovářová
kovarova@phil.muni.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ukončení předmětu

- ⇒ **Docházka** povinná na týmové prezentace, silně doporučena na externisty (23. 10. a 11. 12.), na ostatní přednášky nepovinná
- ⇒ **Úkoly** z každého týdne - viz dál
- ⇒ **Skupinový rozbor** aktuální kauzy IP
  - ⇒ **Písemně** týden před prezentací,
  - ⇒ Rozdělíte sami **body** (celkem 2*počet členů skupiny, 0 = nepracoval = nesplněno) s vymezením za co,
  - ⇒ Já vyberu **prezentujícího**, diskuze celá skupina => nutná účast všech
- ⇒ **Písemná zkouška**
- ⇒ **Hodnocení:** body za kauzu + z písemky + bonus za aktivitu na hodinách (max. 2 body); 60 % a méně bodů od nejlepšího = F

Průběžné úkoly

- POVINNÉ splnit 9 z 11 zadaných úkolů
- Každá prezentace = 1 úkol
- Zadání + zdůvodnění cíle v prezentaci + rozepsáno a vzorové plnění (když dovoleno) ve studijních materiálech
- Zadání + odevzdávací příprava co nejdříve (lze plnit kdykoli před termínem)
- Termín vždy k pátku pro kombinované - viz harmonogram s úkoly
- Možná jedna oprava do 10 dní od zpětné vazby na 1. verzi
- Opravuji co nejdříve, vždy se budu snažit nejpozději do 14 dní
- Sankce při nedodržení termínu -1 bod
- Nutné splnit všechny úkoly (i při sankci) do 15. 1., jinak opakujete předmět

Zdroje

- Po přednášce prezentace, v ní seznam zdrojů pro samostudium
- Povinné a doporučené zdroje v harmonogramu předmětu v IS
- Pokud cokoli nebude jasné, pište IHNED do diskuzního fóra, omluvy v nepochopení úkolu či témat neakceptuji!

Co je podle Vás...

- Informační společnost?
- Informační politika?
- Informační ekonomika?
- Informační sektor?
- Informační gramotnost?

Definice informační společnosti

Např. TDKIV: „Společnost založená na **integraci** informačních a komunikačních **technologií do všech oblastí společenského života** v takové míře, že zásadně mění společenské vztahy a procesy. Nárůst **informačních zdrojů a komunikačních toků** vzrůstá do té míry, že ho nelze zvládat dosavadními informačními a komunikačními technologiemi.“ (KRIŠTOFIČOVÁ, 1999)

Informační společnost - různá vymezení

- ❏ Ekonomické (Machlup, Porat, Drucker) - informační ekonomika (od ekonomiky výrobků k ekonomice služeb, od vlastnictví hmotného k duševnímu)
- ❏ Technologické (Shannon, Mansuda) - vliv ICT na společnost (růst významu vzdělání, zvýhodnění hl. počítačově a informačně gramotní)
- ❏ Sociologické (Castells, Bauman, Bell) - nový společenský model (paradox informační společnosti: informace pro každého - SPI X cenné zboží)
- ❏ Historické (McLuhan, Toffler) - role informací od pravěku po dnešek

John Feather - The information society: a study of continuity and change

- ❏ „Pokud je naše společnost informační společností, neplatilo totéž o starověkém Babylonu?“
- ❏ Telefon, TV, PC byly vynalezeny v posledních 100 letech => zásadně změnilo život lidí, chod společnosti, vše
- ❏ 2 revoluce v historii
  - ❏ Knihtisk
  - ❏ Počítače a síť - způsob využití informací na uživateli, ne autorovi
- ❏ Podstata revoluce: „obecná technologie, která, i když je nesmírně komplikovaná, se stala tak jednoduchou, že všichni až na hrstku mohou ignorovat její složitost“

John Feather...

- Informační společnost je produktem používání PC
- Informace kolující v ICT ovlivňují každou oblast - ekonomika informací/znalostí
- PC: neomezená „skladovací“ kapacita + neomezený operační potenciál => „jedinečný a bezprecedentně mocný a potenciálně nebezpečný nástroj“ (vítáme, ale děsí)
- „Informační společnost jako společnost, která vyvinula informační technologie a nyní se je učí využívat“ - jsme v rané fázi tohoto procesu, ICT mocný nástroj, nezbytná kontrola využití (jako jaderná energie)
- Každopádně je 2. revoluce nevratná

Základní otázky při stanovení IP

- Jakou informační společnost chceme vytvořit?
- Jaký druh organizace informací nejlépe této společnosti bude sloužit?
- Jaké regulace informací jsou v této společnosti nezbytné?

Významy IP

1. Zavádění a rozšiřování IT ve společnosti (informační)
  2. Politika sdělování a komunikování určitých konkrétních informací
- ☞ Záleží i na úrovni: „Strategie vytváření podmínek, cílů a priorit v oblasti **informačních procesů** zejména zdokonalováním **informačních technologií**, kterou se má dosáhnout zlepšení kvality života občanů, úrovně státní správy a podnikatelské sféry na úrovni národní (státní), regionální nebo celosvětové.“ (VLASÁK, 2001:159-168)
  - ☞ Významy nikdy nejsou striktně odděleny

Informační politika - předmět

- ☒ Informační politika na nejvyšší úrovni: zákony, nařízení, směrnice které regulují tvorbu, zpracování, komunikaci a využití informací
- ☒ Obvykle zahrnuje (Slámová, 2007):
  - ☒ eGovernment
  - ☒ řízení vládních informačních zdrojů v teorii i praxi
  - ☒ šíření vládních informací
  - ☒ politika veřejného přístupu k informacím
  - ☒ informace, důvěrnost informací a soukromí
  - ☒ knihovnická a archivní politika
  - ☒ telekomunikace a vysílání
  - ☒ politika mezinárodní komunikace
  - ☒ intelektuální vlastnictví
  - ☒ řízení používání počítačů a počítačová kriminalita

Některé pojmy spojené s IP

CzechPoint - datová schránka - Digital Divide - Digitální agenda - Digitální Česko - digitální knihovna - dlouhodobé uchování dokumentů - eAccessibility - e-archivnictví - e-Česko - eDemocracy - eEurope - eGovernment - eHealth - eInclusion - eJustice - elektronické zadávání veřejných zakázek - e-podpis - Europeana - e-volby - e-zdravotnictví - INDOŠ - ISSS - NPPG - osobní údaj - PIK - registr veřejné správy - SIKP - SIP - SIPVZ

eGovernment

- ☞ „představuje transformaci vnitřních a vnějších vztahů veřejné správy pomocí informačních a komunikačních technologií s cílem optimalizovat interní procesy. Jejím cílem je pak rychlejší, spolehlivější a levnější poskytování služeb veřejné správy nejširší veřejnosti a zajištění větší otevřenosti veřejné správy ve vztahu ke svým uživatelům.“ (Archiv stránek MI)
- ☞ Zavádění a spolupráce ISVS + sjednocená komunikační infrastruktura veřejné správy, podpora využívání
- ☞ G2...

eProcurement

- ⇒ = e-dodání, na úrovni státu hl. e-zadávání veřejných zakázek
- ⇒ Větší úspora financí
- ⇒ Lepší průhlednost
- ⇒ Více spravedlnosti v zadávání veřejných zakázek
- ⇒ Prevence proti korupci
- ⇒ Cíl: e-transakce při každém nákupu nad 100 000 Kč

e-zdravotnictví

- Propojení a spolupráce zdravotnických zařízení
- Lepší a efektivnější zdravotní péče
- Prevence: informace o zdravém životním stylu, telekonzultace
- Koordinace aktivit zdravotnických zařízení v případě ohrožení zdraví obyvatel
- Místo průkazů pojištěnců čipové karty
- Systém poskytování veřejných zdravotnických informací

Digital Divide a eInclusion

- ☞ DD = Nerovnoměrný přístup k ICT
- ☞ Primární, sekundární
- ☞ eInclusion, v tom eAccessibility

Zadání úkolu 1

- Každý sám za sebe napište jedno téma možné pro skupinovou práci, nesmí se duplikovat
- <http://bit.ly/XXTH2U>
- Co je aktuální? Klíčový okamžik po roce 2012
- Co je kauza? „*obecně známá, veřejností sledovaná věc (sporného rázu)*“ (Sochorová 1992)
- Doporučuji splnit co nejdřív => hledání členů týmu (4-5) k vámi navrženému tématu, kdo se k tématu nepřihlásí do 18. 10., bude ke skupině přiřazen
- K čemu? Pochopení pojmu informační politika a jeho hranic => stejné téma může/nemusí spadat - podle toho, co se řeší, např. elektronická zdravotní knížka

Zdroje

- ❏ EGovernment. *Archiv stránek Ministerstva informatiky* [online]. 2008 [cit. 2011-09-29]. Dostupné z:
<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/micr/egovernment/default.htm>
- ❏ FEATHER, John. *The information society: a study of continuity and change*. 5th ed. London: Facet, 2008. ISBN 978-185-6046-367.
- ❏ Sborník z konference Internet ve státní správě a samosprávě. *ISSS* [online]. 2013 [cit. 2014-09-25]. Dostupné z:
<http://www.issc.cz/archiv/2013/download/issc2013.pdf>
- ❏ SLÁMOVÁ, Hana. SIKP kapitola I, i společnost . *Hana Slámová Home Page* [online]. 2007 [cit. 2014-09-25]. Dostupné z:
<http://hasl.slamow.com/content/view/60/75/>
- ❏ SOCHOVÁ, Zdeňka a Běla POŠTOLKOVÁ. Co v slovnících nenajdete: Novinky v současné slovní zásobě: Část 1. *Naše řeč*, 1992, roč. 75, čís. 5, s. 239. [Dostupné online](#). [ISSN 0027-8203](#)
- ❏ VLASÁK, Rudolf. Informační sektor, informační profese a informační vzdělávání. *NK: knihovnická revue* [online]. 2001, č. 3, s. 159-168 [cit. 2014-09-25]. ISSN 1214-0678. Dostupné z: <http://full.nkp.cz/nkkkr/NKKR0103/0103159.html>

MASARYKOVA UNIVERZITA

Regulace informací v e- prostředí

Legislativa spojená s IS VS

- ⇒ Přístup k informacím, vč. o životním prostředí
- ⇒ Některé služby informační společnosti
- ⇒ Ochrana informací, vč. komunikace

- ⇒ => IS VS prostředím nutně spojujícím obojí
- ⇒ Zákony již řešeny v bc stupni - jen stručné opakování a pro příchozí z jiného oboru základ (nutné ale pro zkoušku vědět víc)

Svobodný přístup k informacím

- ❏ Zajištěn nejobecnějšími dokumenty demokratických států, v ČR Listina základních práv a svobod, hl. čl. 17:
  - ❏ Svoboda projevu a právo na informace X ne cenzura
  - ❏ Povinnost orgánů státu a samosprávy informovat přiměřeně o své činnosti => nutný zákonný důvod pro odepření, ne získání informace
- ❏ V ČR speciální úprava (vychází ze směrnic EU):
  - ❏ Z. č. 123/1998 Sb. o právu na informace o životním prostředí
  - ❏ Z. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Zákon o SPI

- Tradiční i e- přístup k informacím
  - Na žádost
  - Zveřejněním
- Úplná X částečná informační povinnost subjektů
- Ve výroční zprávě statistiky žádostí za předchozí rok
- Výluka z působnosti: průmyslové vlastnictví, informace upravené jiným zákonem + názory, nové informace...

Zákon o právu na informace o životním prostředí

- Kdo, co a do kdy musí zveřejnit či zpřístupnit + vzdělávání
- Podmínky i výjimky podobné jako u SPI, termíny jiné
- Vláda ČR tvoří 1x ročně zprávu o stavu životního prostředí, projednává Parlament

Otázky

- ❑ Musí mi zákon dát oprávnění chtít informaci?
- ❑ Když chci získat informaci o aktivitě orgánu VS, musím pro to uvést důvod?
- ❑ Mohu žádat o informaci dle SPI ústně/telefonem/e-mailem bez e-podpisu?
- ❑ Mohu dle SPI chtít informaci:
  - ❑ Kolik stály posudky na ŽUB?
  - ❑ Kdy bude dokončen ŽUB?
  - ❑ Co si magistrát myslí o ŽUB?
  - ❑ Od České obchodní inspekce rozhodnutí o udělení pokuty provozovatelům e-shopů?
  - ❑ Od zdravotní pojišťovny údaje o poskytnutých finančních prostředcích z veřejného zdravotního pojištění soukromým lékařům, kteří provozují praxi jako fyzické osoby?
  - ❑ Od Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže úplný a aktuální jmenný seznam členů všech rozkladových komisí, které působí při ÚOHS?

Zdroje

- ❏ POLČÁK, Radim. *Právo na internetu: spam a odpovědnost ISP*. Brno: Computer Press, 2007, v, 150 s. ISBN 978-80-251-1777-4.
- ❏ Zákon č. 123/1998 Sb. o právu na informace o životním prostředí
- ❏ Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

MASARYKOVA UNIVERZITA

Děkuji za pozornost.